

ВСЕСВЕТ

К
6176

К. 6176

1934

1925
2409+

U.S. - Yr.
B. - Ka

1934

П Е Р Е Д П Л А Ч У Й Т Е

== шоденну велику газету ==

„ВІСТИ ВУЦВК“

с двохижневим багато ілюстрован. літературно-художнім журналом

„ВСЕСВІТ“

ЦІНА НА МІСЯЦЬ 60 КОП.

з газет. „Вісти“ по колект. передплаті . 1 крб. 15 к.

індивідуальній » . 1 » 40 »

звичайній » . 1 » 90 »

П Е Р Е Д П Л А Т А П Р И Й М А Є Т Ь С Я :

в конторі Видавництва „ВІСТИ“, вул. К. Лібкнехта, 11. а також
уповноваженими Видавництва.

Прийом у редакції «ВСЕСВІТ» що-дня, крім свят, від 1-ї
до 4-х годин дня.

Рукописи слід надсилати чітко написаними на одній
сторінці аркуша.

Телефон № 14—73.

Видавництво газети «ВІСТИ ВУЦВК».

АМЕРИКАНСЬКЕ АКЦІЙНЕ ТОВАРИСТВО

до 4-х годин дня.

Рукописи слід надсилати чітко написаними на одній сторінці аркуша.

Телефон № 14—73.

Видавництво газети «ВІСТИ ВУЦВК».

АМЕРИКАНСЬКЕ АКЦІЙНЕ ТОВАРИСТВО

„АМТОРГ“

AMTORG TRADING CORPORATION.

ПРЕДСТАВНИЦТВО ДЛЯ АМЕРИКИ:

Держторгу Р. С. Ф. Р. Р.

Держторгу У. С. Р. Р.

Держторгу З. С. Ф. Р. Р.

Держторгу Б. С. Р. Р.

АЗНАФТИ

ЦУКРОТРЕСТУ

та інших рад. орган.

Експорт до Америки хутра, кишок та іншого краму.

Імпорт в СРСР тракторів, сільсько-господарського знаряддя, машин для вугільної промисл., різних хемікамів, електричного приладдя та інш.

ГОЛОВНЕ ПРАВЛІННЯ:

New York, 136 Liberty sh.

ГОЛОВНА КОНТОРА в СРСР

Москва, Кузнецкий мост, 14.

Довірений в УСРР О. І. КАГАН

Банк для Зовнішторгу, Харків.

Телеграфні адреси — „АМТОРГ“.

Ціна окр. № 30 коп.

ВСЕСВІТ

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ ДВОХТИЖНЕВИК

За редакцією В. БЛАКИТНОГО.

Х. 6476

№ 5

15-го БЕРЕЗНЯ
1925 р.

▼▼▼ РЕДАКЦІЯ: ▼▼▼
Харків, вул. Лібкнехта, № 11.

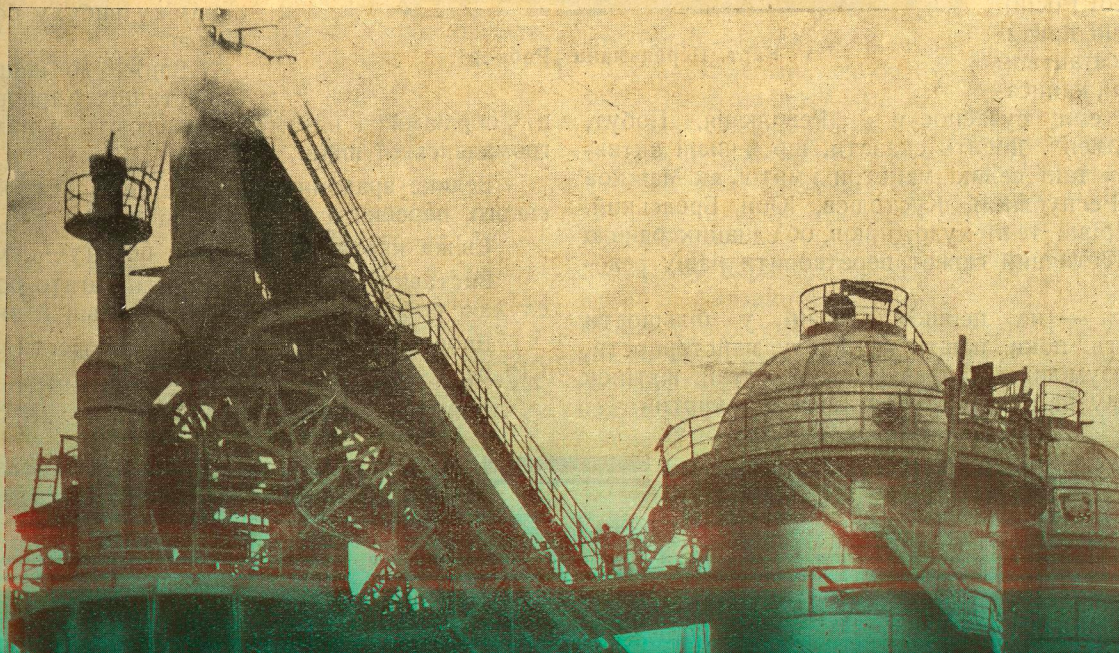
ЗМІСТ. Оповідання: Сігналист—Ол. Корж; Ганка—Дмитро Тась; Вірші: Тарас Трясило—В. Сосюра; Очі—Тарновський; Гуморески: Ні... не винуватий—Василь Чечвянський; Інkasатори майбутнього—В. Венгеров; Нариси: Дніпрянські пороги—М. Лебедь; Катастрофа в Дортмунді—В. І.; Ніч на старому базарі—П. Кр; В країні поліцейського чобота—В. Поліщук; Смичка з селом—Кр. Ко; та інші. Карикатура худ. Ол. Довженко; Ілюстрації фотографа «Всесвіту» А. Плахтія; Кліше—цинкографії „Червоний Друк“; Метранпажі—Касапов П. і Зайцев М.

ДЕСЯТА

1-го березня ц.р.
в Катеринославі на
заводі ім. тов. Пет-
ровського пущено в
роботу доменну
піч. Ч. 6.

Доменний ме-
талургічний завод
Південметалтресту,
«Південсталь» —
зробило капіталь-
ний ремонт домни,
що припинила ро-
боту з 1917 року.

Збудована 1912
року, домна про-
робила п'ять років
і потім припинила
роботу. І ось тільки
зараз улагоджа-

Злагоджені, під
час ремонту, тех-
нічні удосконален-
ня дають змогу ви-
користати брикет-
ний порох та по-
кидьки з різних
цехів, як от:—
Мартенівську та
зварочну жужили-
цю, а також змен-
шити витрати кок-
су з 1,25 до 1,1
на пуд чавуна.
Усе це значно змен-
шує собівартість
чавуна.

Крім того, при
домні злагоджено
механічний пілі-

роботу доменну
під Ч. 6.

Доменний металургічний завод Південметалтресту, «Південсталь» — зробило капітальний ремонт домни, що припинила роботу з 1917 року.

Збудована 1912 року, домна пропрацювала п'ять років і потім припинила роботу. І ось тільки зараз удалося її знову розбудити до життя.

Своїм обладнанням і продукційністю доменна під Ч. 6 наймогутніша домна в цілому Радянському Союзі та одна з найбільших домн у Європі.

Під час ремонту в домні було збільшено горно замість колишніх 4 до 5-ти метрів. Зараз обсяг домни досягає 600 куб. метрів, а продукційність вибору чавуна досягає 600 тис. пудів.

Неможна точно виявити, які наслідки дасть ця домна в найближчий час, але ясно одно: ця велетенська піч вироблятиме сотні тисяч пудів чавуна, дасть роботу новому кадру будівників, і внесе оживлення в нашу промисловість.

користатися брикетний порох та покидьки з різних цехів, як от:— Мартенівську та зварочну жужилицю, а також зменшити витрати коксу з 1,25 до 1,1 на пуд чавуна. Усе це значно зменшує собівартість чавуна.

Крім того, при домні злагоджено механічний підіймач, що дає змогу вчасно подавати в піч кокс і руду.

Доменна під Ч. 6 це вже четверта числом на заводі ім. тов. Петровського і десята — на Україні.

Коли робота робиться на чотирьох печах, то нагрузка доменного цеху перевищує передвійську норму, досягаючи 103—105%.

Для десятої домни довелося наймати новий кадр робітників—150 чол.

Десята домна на Україні. Це сотні тисяч пудів чавуна, це відновлення величезного господарства—це братерська допомога селові.—Змичка, справжня, без слів: без мрій про майбутнє добро. Це наше сьогодні,—близьке, конкретне.

Карт. Ніконова „Бомбист“

Із усіх Московських виставок картин останнього часу — найзначніша — АХРР (Асоціація художників революційної Росії).

Вона більш за інші притягує громадську увагу багатством виставлених тут картин, написаних на найживіші теми сучасності — „Революція, Побут, Праця“, — і багатством „імен“. Досить сказати, що в числі активних учасників виставки такі великі майстри і митці, як Машков (Народний художник Республіки), Кустодієв, Юон, Бродський. В один потік злилися різні течії художників, об'єднаних однією метою, в яскраво реалістичний сюжет перетворити нашу революційну дійсність.

Зміст, сюжетність — на першому плані у більшості „ахрровців“, сюжетність поки навіть на шкоду майстерності, формі. Через те, зрозумілий і виправдується густий відтінок фотографічного реалізму на більшості виставлених картин.

Виставка „АХРР“

Карт. Перельмана „Робкор“

Карт. Карпова „Повстанці“

Сюжети багатьох полотен взяті з революції 1905 року. Знайомі мотиви розгон демонстрацій, арешт, трус, тріт.

Картина Ніконова „Бомбист“ — зображення терористичної практики... Тональна динаміка вибуху бомби дано з великою силою.

Ближе до нашого часу і свіжіші сюжети „Повстанці“ Карпова. Це постаті сучасності з „обрізами“ і вилами відновлюють в пам'яті недавні епізоди громадянської війни...

Велике враження справляє серія „Безрідних дітей“ Богомолова, перейнята гострим соціальним змістом.

Свіжа картинка з нового побуту — „Робкор“ Перельмана. Виставку „АХРР“ одвідують багато робітників екскурсійних слухачів робфаків і вузів, комсомольці й інші.

Впорядки виставки рішили повести її з Москви в Харків, в тому числі і в Харків.

П. Кр.

них учасників виставки такі великі майстри і митці, як Машков (Народний художник Республіки), Кустодієв, Юон, Бродський. В один потік злилися різні течії художників, об'єднаних однією метою, в яскраво реалістичний сюжет перетворити нашу революційну дійсність.

Зміст, сюжетність — на першому плані у більшості „ахровців“, сюжетність поки навіть на шкоду майстерності, формі. Через те, зрозумілий і виправдується густий відтінок фотографічного реалізму на більшості виставлених картин.

Велике вражіння справляє серія „Безрідних дітей“ Богородського, перейнята гострим соціальним змістом.

Свіжа картинка з нового побуту — „Робкор“ Перельмана.

Виставку „АХРР“ одвідують багато робітників екскурсіями, слухачі робфаків і вузів, комсомольці й інші.

Впорядчики виставки рішили повести її з Москви в міста СРСР, в тому числі і в Харків.

П. Кр.

Ол. Корж

СИГНАЛІСТ

I.

„Телегер'ом“ його називали давно колись...

Неприємне це прізвище належить сумним і далеким рокам його бідної юности, коли він був майже хлопцем і носив на голові старенького прим'ятого кашкета, що з жовтими кантами. (Неначе соломинкою спілого жита було обведено берег околиці, так, — заповітною мрею був цей кашкет і Чагар його мусив придбати). З бутонами диму від грубої товстої цигарки, начининої туго сухим потертим листям, розтали ті давні роки, так само, як біла хмарка ген-ген над синьою смугою дальнього лісу...

— Телегер! А телегер, прин'май депешу! Гер-гер, телегер!

Як собаку дражнили.

Іде він полем до станції. Пастухи-перевесники худобу пасуть по толокам. То-ж вони, за верству ще забачивши «телегер'а» виходили усі до дороги, щоб над ним поглумитись. Кидали у слід йому безліч образ, а Чагар завше і всім тоді тихо, зажурно:

— Не гавкай.

Увіходив у панський ліс (дорога пересікала ліс, за ним зараз і станція) зупинявся коло якогось дуба і мислив. А на душі було тяжко тяжко. Мислив про товаришів: що вони немилосердні, чужі. А що він їм заподіяв? — Нічого. І на душі було тяжко-тяжко. Застукає над головою дятел: стук і далі — швидко, діловито, дрібно — точ-в-точ як на станції на апараті... І Чагар стрепенеться, пригадає маленьку контору, обличчя телеграфіста — залишить мислі і спішить, спішить.

Село називалось Буграми і станція так: „Бугри“. Незавидна вона і сіра, так собі, станція з нерівним вузьким пероном й іржавим старим буфером, що замість дзвонка. Два лихтарі невеликих, похилих, стояли немов на чатах і освітлювали її тьмаво у темні осенні ночі; скло в лихтарях дітвора з рогаток побила і вітер завіював світло. Многі пасажирські поїзда, не звертали

жодної на неї уваги, з погордою проходили далі і зупинялись на слідуючій, можна сказати, на путній станції; там крім третього класа були ще другий і перший і пузаті товсті пасажири виходили з розкішних вагонів, поспішали мерщій до буфету, де випивали гарячої кави, а потім купували газету в кіоску. Правда, й на Буграх мала невеличка кімната що йменувалася „другим класом“, але вона вічно кохалася з замком — люди все сірі — боялись чистоти і тільки коли-не-коли несміливо де-хто заглядав у вікно подивившись котра година. А згодом і годинник знівечивсь, і налагодить не було кому, так і лишився показувати днями все пів-нашосту — сутінь.

Начальник — „гороб'ячий цар“ — так називали його обивателі — старенький сивий дідусь що-ранку взимку виходив з кімнати і посипав горобцям на пероні сім'я. Горобці так звиклися з ним, що завше усюди його супроводили і весело деренчали. Приходило літо — начальник казав: а киш! у поле! і сіренькі горобчики летіли, зникали, а на зиму знов поверталися, і які сміливіші сідали дідусеві на плечі і подзьобували білі блискучі гудзики.

Два роки ходив Чагар через поле і далі — вузьенькою стежкою — лісом до станції. Служив на Буграх при телеграфі Ігорка Моргун, сусіда близький Чагаря — до нього й ходив він учитись працювати на телеграфному апараті, щоб потім і собі телеграфістом стати (формений кашкет у нього давним давно) і одержувати по п'ятнацять карбованців в місяць. Гроші великі і він міг би курити папироси вищого сорту „бр. Кальфа“. Однак цього не було. Із сил вибивався Чагар, але не засвоїв проклятої, хитрої азбуки...

І бідний хлоп'як зрозумів, що мрія — непевний життю завдає ок.

Подріс — призив. Та в салдати Чагар не пішов — один працював був у сім'ї. Одержав льоту й почав співати пісні які знав. Серце наповнювалось радістю від одної думки, що він не

в вонючій гнилій казармі, а ось тут біля рідної, якої не є, хати. А потім літніми, тихими вечорами, на самотніх дорогах в полі почав сіяť густо думки про життя, про дні..., і невідомо якою б надалі була судьба Чагарева колиб не випадок: умер на Буграх стрілочник. І Чагар, як грамотний, зайняв його місце; прослужив три роки на стрілці, а потім його було переведено в степ на далекий сигнальний блок-пост.

Став Чагар сигналістом.

II.

Згорали дні.

Березовими окупалками вони згорали. Багато їх спопеліло на очах Чагаря-сигналіста. Безшумно, не поспішаючи напилював час цих окупалків та сонечку в грубку кидав і коли зоряні ночі — то тільки головешки днів, що не встигли догоріти — тліють.

Кревними стали Чигарю і блокуюшнний апарат з ричагами, і семафор і диска, і довгий печальний тупік. Улітку тупік заростає густим бур'яном у якому на сонці сновигають ящірки, а ввечері крокають жаби. Бур'ян цей виполювали селянські дівчата і ходили на пост до Чагаря пийть воду й обідать. Весело було Чагарю... Ящірки кишма кишлі і забігали дівчатам під спідниці. Про це вони сами розповідали, і про многе розповідали. Лускались слова, мов оріхи. Так легко, без запинки: шкаралупа у слів не тверда і ядере солодке-солодке. А далі дівчата дивувались, як то говорять в телефон і показували язик в рупор, думали, що його хтось побачить на слідуоучій станції. Наївні вони. Й давно це було, до революції.

Примостився пост на взгір'ї, на насипу і дивиться своїми великими вікнами далеко в безмежний степ. Пустельно. Місцевість рясна дуже мріями, ніжними тихими співами з глибини серця про життя, про вічну згоду і красу трудових вечорів. Але в один час їх нікому було співати: в горе людське, немов у трясовину, шурхнув-був радості голос. Невідомі люде з голодних губерній тяглися низкою залізничним полотном, (а в грудях у них північна рана і торбина за плечима з сумом) стукали у постове вікно:

— Родимий далеко-ль селеньє?..

Найближнє село було в бік, за сім верст, і вони не звертали туди, а йшли далі залізничним полотном, а там на першій чи на другій станції умірали з голоду.

Не вродив тоді хліб — уродили грабіжі й розбої, неначе трава в полі. Забалакали про банди, про Шпуньку-

Неспокійно стало Чагарю діжурить. Все ввижались йому чорні байраки і розлотовані звірі з лісовими очима. Не дивлячись у вікна він бачив: кавалькада бандитів проносилась степом і зникала десь по за насипом. Дзвеніло залізне. Тремтів. Він посував за своєю спиною сніг і тайгу і здавалось тоді, що його пост не на дистанції А—Б, а десь далеко в Сибірі, в глуші (читав про Сибір) і Чагар без усякої надоби дзвонив в телефон, запитував котра година, (а у самого годинник справний, хвилина-в-хвилину) але не година потрібна — голос людський хотів чути.

Був якось у Чагаря пес Вілай—приблуда. В неспокійні, тривожні ночі брав його Чагар на пост—менш сумував. Собака сідав на стілець біля вікна і подовго дивився на віддалений вогонь диски. Коли проходив поїзд, Вілай скавучав—жахався очей паравоза і зіскакував зі стільця. Часом за вікном було чути кроки. Але собака не гавкав. Він неначе знав що то проходять запізнені люди з голодних губерній. Жив Вілай на радість-утіху, а потім умер собачою смертю. Заплакав Чагар над покаліченим трупом, (його поїзд убив) заволік у канаву і неначе самого прибило. Проходили знов у галюцинаціях ночі, знову ввижались звірі, а на душі сум-метелик скріпотів своїми чорними крильцями.

Зі станції „А“ дзвонили:

— Еф, до вас вийшов товарний № 1237.

Чагар сідав за стіл, надівав окуляри, писав; у стільки прий-

М. Ган (Андрейчук)

Популярний, серед українського робітництва Америки, публіцист і літературний критик молоді українсько-американської пролетарської групи письменників. Зараз—член редакційного колективу «Українських Щоденних Вістей», що 31-го січня 1925 р. святкували 5-річчя свого існування. Одночасно т. Ган є секретарем Нью-Йорської філії «Гарту».

думали. І давно це було, до революції.

Примостився пост на взгір'ї, на насипу і дивиться своїми великими вікнами далеко в безмежний степ. Пустельно. Місцевість рясна дуже мріями, ніжними тихими співами з глибини серця про життя, про вічну згоду і красу трудових вечорів. Але в один час їх нікому було співати: в горі людське, немов у трясовину, шурхнув-був радости голос. Невідомі люде з голодних губерній тяглися низкою залізничним полотном, (а в грудях у них північна рана і торбина за плечима з сумом) стукали у постове вікно:

— Родимий далеко-ль селеньє?..

Найближнє село було в бік, за сім верст, і вони не звертали туди, а йшли далі залізничним полотном, а там на першій чи на другій станції умірали з голоду.

Не вродив тоді хліб — уродили грабіжі й розбої, неначе різка трава в полі. Забалакали про банди, про Шпуньку-Альошу Шпуньку. Хрестив його піп у березні, на теплого Олексія (курчата, що вилуплюються у березні, виростають у гарних курей, а люде бувають щасливими і талановитими, так кажуть баби), але з Шпуньки вийшов розбійник, бандит по книжному. В окрузі був відомий тим, що грабував і вбивав подорожніх, зупиняв поїзда і був супротивником радянської влади. Багато загинуло від нього і тих людей у лаптях, зголодних губерній (то ж вони розплодили у себе більшовиків, з якими на сила боротись)—знесилені, кволі, поранені севером, вони приймали останню, смертельну рану тут, на півдні, у диких татарських степах...

Стілець оля вікна і подовго дивився на віддалений вогонь диски. Коли проходив поїзд, Вілай скавучав—жахався очей паравоза і зіскакував зі стільця. Часом за вікном було чутно кроки. Але собака не гавкав. Він неначе знав що то проходять запізнені люди з голодних губерній. Жив Вілай на радість-утіху, а потім умер собачою смертю. Заплакав Чагар над покаліченим трупом, (його поїзд убив) заволик у канаву і неначе самого прибило. Проходили знов у галюцинаціях ночі, знову ввижалися звіри, а на душі сум-метелик скріпотів своїми чорними крильцями.

Зі станції „А“ дзвонили:

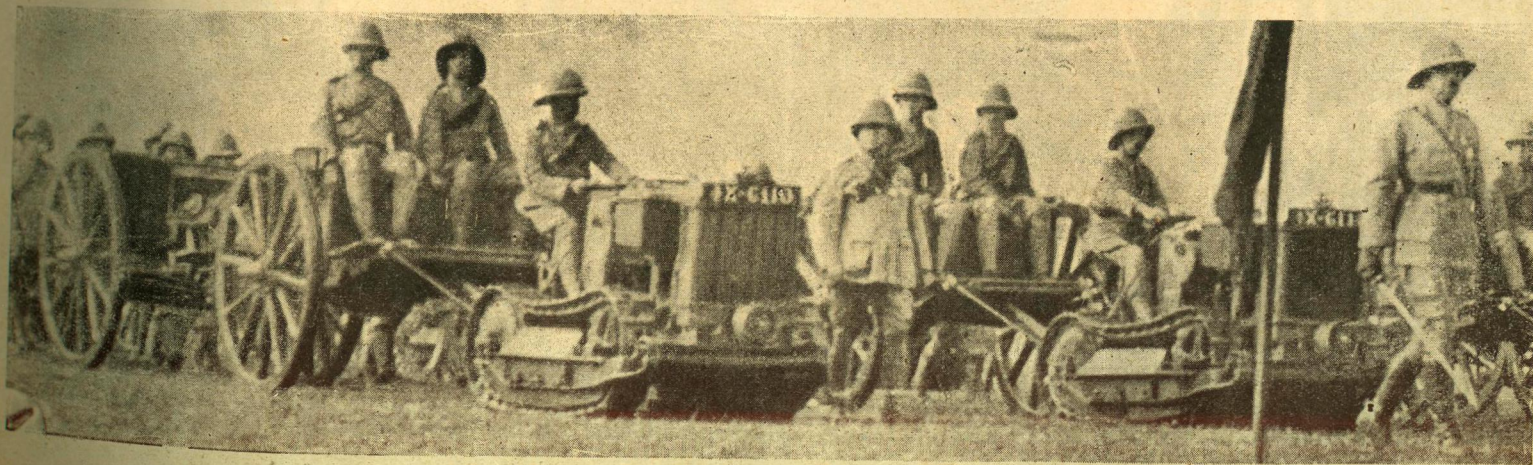
— Еф, до вас вийшов товарний № 1237.

Чагар сідав за стіл, надівав окуляри, писав: у стільки прийшов, у стільки відійшов, черга — без зупинки. Поїзд проходив коростявий, грязний, з розхитаних драних платформ сипалось вугілля; це вугілля везли до міста, робітникам але ті не бачили. Його туг грабували жуліки, грабували всі хто міг, а поїм міняли на хліб по селах.

Однаке, про це забуто. І Шпуньки давно не стало. Його уколошки сами селяни. У розум вбивали: нам звірів не треба—люди повинні бути ті, що люблять серп або молот, — не ніж за халявою...

Все вмерло й розвіялось укупі з попелом днів.

Англійська техніка

Гармати перевозяться на тракторах, до яких прироблено спеціальні колеса, що не котяться а повзуть.

III.

Зима—це коли сніг. Був просто грудень і слабував на безсніжжя. Степ зітхав за глибоким снігом, за зимою. Бажалось наметів і білих шумних оргій—щоб вітер приходив з дружиною, з в'югою, але він навідувався сам, без в'юги (її залишав десь далеко томитись у північних лісах), тому й виглядів не цікавим, сумним, як безрідний старий холостяк.

За вікном літали щеглі: цікі-віть, цікі-віть. Малюсенькими гострими дзьобиками розколупували вони різний сухий бур'ян, видзьобували з нього насіння, ще може солодке й смашне, а може гірке, полиньове. Сухий будяк і ріп'ях густо сторчали в степу і вабили до себе дрібненьких пташок, зголоднілих, змерзлих. Цікі-віть, цікі-віть—невеличкими зграйками з билини на билину перепорхували дзвінко за вікном щеглі.

Озим на селянських полях зеленіла густо і ситно, але де-не-де починала вже хиріти від щоденних морозів. Це бачив Чагар у вікно і тінню на серці лягала зажура. Невже не врожай? Новий голод? Ні.—Ні... і тінню на серці лягала зажура.

...Бачив Чагар як улітку діти все в нивки грались. Гонять-було вони в поле коров чи овець і ножик з собою беруть—в землі коперсаться. Відміряють крок, другий в довжину і в шир теж та й працюють всі вкупі, неначе комуна; потім скородять приймаються, звсно руками—пальці мов у арапів опісля...

Пригадав Чагар і подумав: „це на врожай. Полюбили діти земельку і вона їх полюбить, не залишить без хліба“...

Хотілося вірити що виросте, жито високе-високе—в сажінь більш і перепела в ньому заб'ють вихваляючи: „от-так-так! от-так-так!“... Колосики такі волосати точ-в-то! як Совітська власть малює...

Мріяв Чагар а душа розливалася солодке.

Потім згадав ліс, село і раннього перламутр.

Рідне село—таке ж закинуте як і цей пост, далеко від міста, де тільки ночами кричав сич і зорі безшумно скочувались з неба за клуні, в городи. Був маленьким—коперсав і він залізячкою землю—на врожай чи ні—не пригадує. Мати непокоїлась, а він ховався за польовими днями, бігав до вітряків—ходив вони ходили—слухав їх шум, і чиплявся за крила—при тихому вітру. Приходила зима—тоді все вмрало під глибоким снігом, бо умірала вузенька стежечка, що бігла через городи, лісок і далі до польових днів. „А вони-про квітеньки маленьким думав—(під кущами ліщини їх такого росло багато розовеньких, хороших)—а вони?“...

Вколисали вітряки дитинство на краю тихого голубого села.

З польової коліски Чагар як і тих тисячі, мільйони інших, ніколи невтомних в роботі,—хто непереможним, чорноробним плім'ям розрісся гордо й безмежно, за ким лишилися навікі оші степи з тихими зажурними співами, з глибини серця, про згоду, життя і красу трудових вечорів...

Старий вже Чагар. Зістаріли роки старі, непривітні. І в день і в ніч—діжував, а відпочинку не знав ніколи. Світлим поїздом з півночі, з Москви, мимо закинутого одинокого посту пройшла революція робітничо-селянська, жовтнева. Не поїздом—річкою стоцвітною, квітеносною протекла вона поблизу—ось тут, повз самого серця...

Якогось декабрьського безсніжного вечора зайшов на пост Кузьма, путьовий сторож. Заніс новину, що квітнула тиха вітихою:

— Сніг буде...

— Як?

— Ворон сьогодні на тиліграфнім стовбу сидів—на північ каркав... Сніг-то він звав. Живі будем—з голоду не помрем. То нічого що жито ізверху ніби примерзло—відомо стеблина, зернятка земелька не дасть обідить...

2,000 тракторів з Америки

У Америці нами замовлено 2.000 тракторів, також інших машин, необхідних нам для підвищення

земельку і вона їх полюбить, не залишить без хліба“...

Хотілося вірити що виросте, жито високе-високе—в сажинь більш і перепела в ньому заб'ють вихваляючи: „от-так-так! от-так-так!“... Колосики такі волосати точ-в-тої як Совітська власть малює...

Мріяв Чагар а душа розливала солодке.

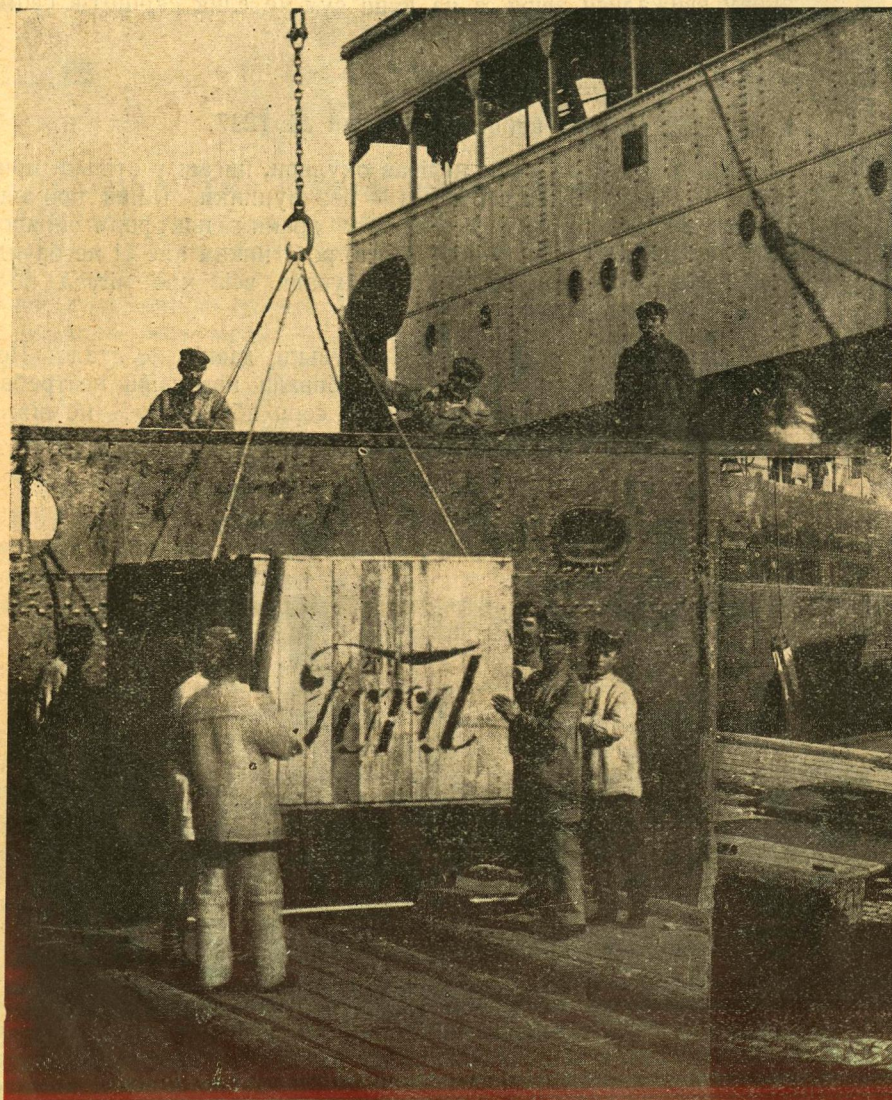
Потім згадав ліс, село і раннього перламутр.

втіхою:

— Сніг буде...

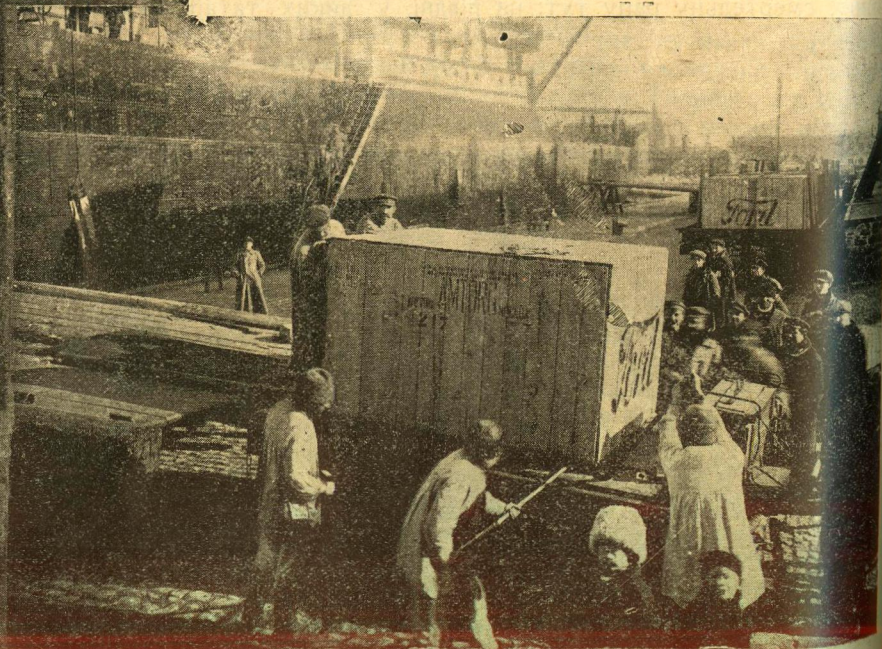
— Як?

— Ворон сьогодні на тиліграфнім стовбу сидів—на півні каркав... Сніг-то він звав. Живі будем—з голоду не помрем. Т нічого що жито ізверху ніби примерзло—відомо стеблина, зернятка земелька не дасть обідить...

2,000 тракторів з Америки

У Америці нами замовлено 2.000 тракторів, також інших хліборобських машин необхідних нам для підвищення сільського господарства. Це замовлення обійдеться нам у мільйон доларів (біля двох мільйонів карб.). Третину цих тракторів буде відправлено через Одесу, останні—через Новоросійські порти. Трактори вироблятиме відома компанія Форда. Перша партія тракторів прибула до О. еси в лютому, друга партія—900 штук прибуде в осени. Це замовлення є початком цілого ряду інших замовлень.

Т. т. Риков, Раковський, Петровський, голова ЦВК Грузії та Закавказзя — Міха Цхакая, Калінін, та Пред-
раднаркому Грузії — Еліава.

Сесія ЦВК СРСР

У Тифлізі

Т. т. Риков, Раковський, Петровський, голова ЦВК Грузії, та Закавказзя—Міха Цхакая, Калінін, та Пред-
раднаркому Грузії—Еліава.

Сесія ЦВК СРСР

У Тифлізі

Сесія Союзного ЦВК, що відбулася в Тифлізі (за постановою з'їзду Рад) привела до зближення кавказьких народностей з членами уряду.

По Україні, зокрема Донбасі, Кубані, Дону, Айзер-беджані, Грузії, величезні маніфестації зустрічали проїзд на сесію членів Союзного ЦВК. Представники уряду майже скрізь виступали з промовами.

Головною справою роботи Сесії Союзного ЦВК було затвердження Союзного бюджету.

Великої ваги в роботі Сесії набрало ухвалення закону про зниження на цей рік сільсько-господарського

Будинок оперного театру де відбувався з'їзд.

податку на 170 мільйонів карб. Таким чином селянству в цьому році буд полегшено податок на одну третину.

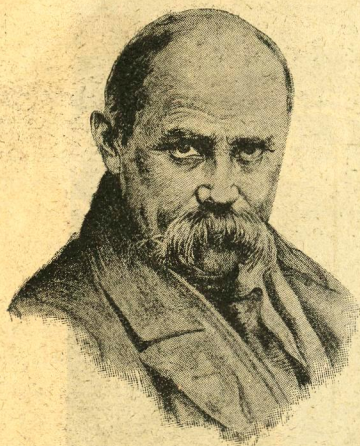
Сесія також дала директиви урядові про необхідність в найскоршому часі видати закона про зниження податку на кустарів, на садки, на городи, виноградники. Визнано необхідним дати більшу допомогу районам, що постраждали від посухи.

Т.т. Риков, Чичерин дали представникам кавказьких народностей пояснення про наше міжнародне становище.

Східні народности побачили й почули в себе вищу владу, що не тільки керувала їх визволенням від рабства, а й разом з ними вирішує державні справи.

Військовий парад на проспекті Шота Руставелі.

Т. Г. Шевченко.

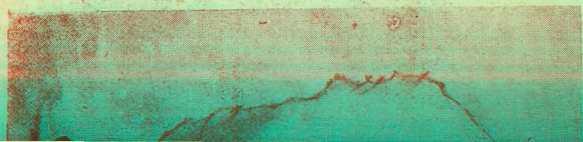
До 64-х роковин з дня смерти Т. Г. Шевченка

Велика спадщина, що досталася українському народові від Тараса Григоровича Шевченка, містить не тільки поетичні його твори, що дали йому невиміру славу, а й твори малярські.

Великий поет України був незвичайним для свого часу майстром пензля. Як думи і поеми, картини й малюнки поета перейняли палким чуттям ненависти до пануючої класи гнобителів...

Потрапивши з „хлопчиків“, кріпацького художника—маляра в ручні до славнозвісного представника класичного напрямку в малярстві, до академіка Брюлова, Шевченко, звичайно, підпадає під вплив цього напрямку. Заслання, відірвавши його від застарілої атмосфери академії, дозволяє йому трохи позбутися впливу мертвого класицизму і повернути до старого реалістичного малярства.

В своєму щоденнику, 1857-го року, Шевченко пише: „Про малярство мені думати нема чого. Першим естампом моїм буде гравюра „Казарма“ з картини Гецера, а потім гадаю випустити своє власне чадо „Притчу про блудного сина“, пристосоване до наших звичаїв“... Прикриваючись біблійською назвою, поет творить картини протесту проти тодішнього нестерпимого миколаївського режиму... „Покараний салдат“, „Кара шпіцрутенами“, „Товариш“ шлють фарбами прокльони жорстокій царській сол-

Життя в заслання серед киргизів дозволяє Шевченку скористуватися своєрідним побутом кочовників, як натуралістичним фоном для своїх авто-портретів... Такі картини: „Шевченко малює“ і „Шевченко дивиться, як кіт грається з кішкою“...

При розгляданні творів Шевченка, насамперед мимохідь вражає дивна різнобічність його таланту: нема такої галузі малярства в якій би він не працював, — тут бачимо історичні твори, маємо чимало портретів і, нарешті теми побутового характеру.

Між його поезією, з одного боку, і малюнками з другого, вбачають певну аналогію.

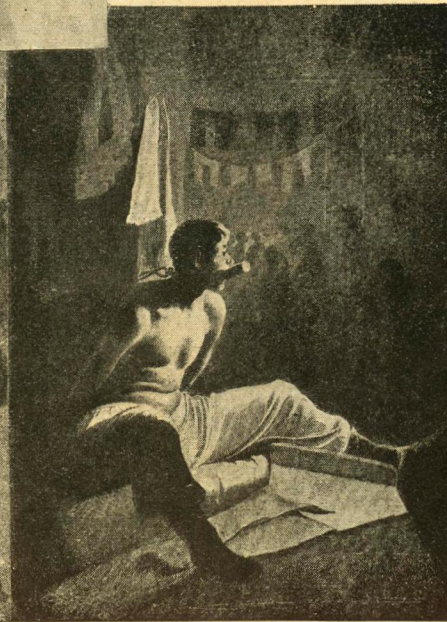
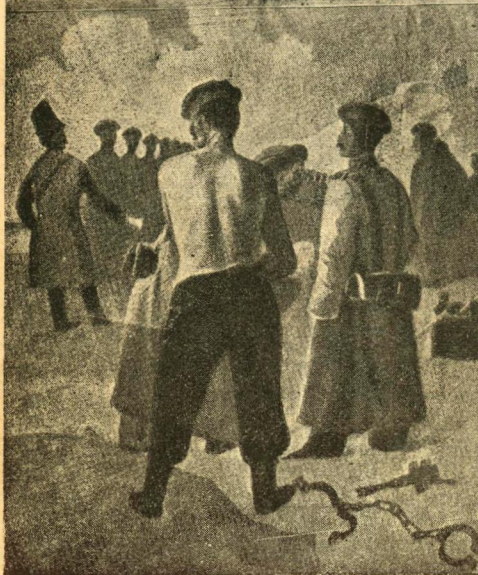
Оборонець „зневажених і ображених“ і покриток у своїй поезії, і малярстві, як ми вже бачили—він дає нам цілу серію малюнків з їх

„Катерина“, мал. Шевченка.

Малюючи природу він вмів розглядати в ній якусь закладену в кожному данім мотиві й передати це в малюнку.

В своєму щоденнику, 1837-го року, Шевченко пише: „Про малярство мені думати нема чого. Першим естампом моїм буде гравюра „Казарма“ з картини Гецера, а потім гадаю випустити своє власне чадо „Притчу про блудного сина“, пристосоване до наших звичаїв“... Прикриваючись біблійською назвою, поет творить картини протесту проти тодішнього нестерпимого миколаївського режиму... „Покараний салдат“, „Кара шпіцрутенами“, „Товариш“ шлють фарбами прокльони жорстокій царській солдатчині, жертвою якої був і сам поет.

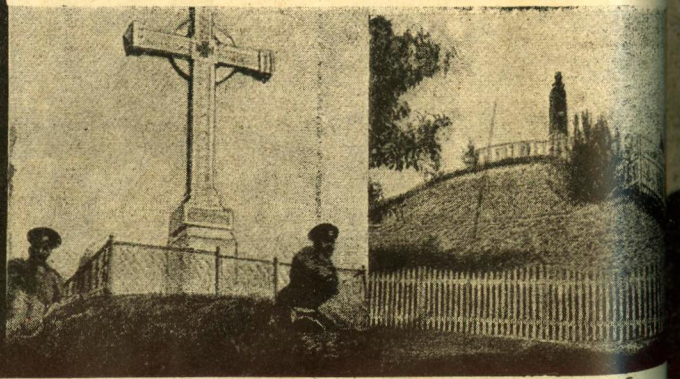
люнками з другого, вбачають певну аналогію.

Оборонець „зневажених і ображених“ і покриток у своїй поезії, і малярстві, як ми вже бачили—він дає нам цілу серію малюнків з їх

Малюючи природу він вмів розглядити в ній якусь заложену в кожному данім мотиві й передати це в малюнківі,

Зусиллями друзів, Шевченка вирвано було з заслону і повернено до академії, де йому за енергійну роботу на вклях дали скоро звання академіка.

Малярська спадщина великого кобзаря не відділена від його поезії, і загострене класичними настроями підкреслює широчінь і багатогранність творчої натури.

Зверху, хата Шевченка в Кирилівці.—Днювання в степу.—В кайданах.—Могила Т. Шевченка до 1923 р. Картина „доброго, старого часу“—поліція охороняють могилу в шевченківські дні, не допускають до неї люд.—Могила Т. Шевченка 1923 р. Замість хреста—казеного знака казенного православія, робітники й селяни Канівського повіту поставили на могилі 1 червня 1923 р. пам'ятник.

18 Березня 1871 року

1870 — 1871 року Франція воювала з Прусією.

2-го вересня 1870 року Французьку армію в бою при Седані розбили прусяки, що рушили до Парижу.

На оборону Парижу стало все робітниче населення. Утворено було буржуазний «тимчасовий уряд національної оборони» а також «національну гвардію» чисельністю до 600 тис. чоловіка. Однак, буржуазному уряду озброєні робітники здавалися небезпечнішими, ніж пруська армія, і він незабаром вступив на шлях зради інтересів трудящих.

Підписано було тяжкий мир. Робітники Парижу не згодні на нього і продовжували оборонятись.

Тьер, що стояв на чолі Паризької буржуазії, пробував обеззброїти народню гвардію, але не мав ніякого успіху.

Все паризьке населення повстало проти уряду Тьера. Тьер тік зі своїми прихильниками у Версаль і звідти керував проти паризьких робітників, разом з пруською армією.

В Парижі у цей час влада перейшла до центрального комітету національної гвардії і оповіщено було Комуни.

Луїза Мішель.

«Червона Діва», одна з видатніших комунарок, засуджена до заслання в Нову Каледонію.

Це було 18 березня 1871 р.

За своє коротке існування комуна здійснила деякі революційні заходи: загальне озброєння народу; виборність всіх урядових осіб; відокремлення церкви від держави і т. д.

Недовго проіснувала комуна. 20 травня версальці (контр-революціонери) захопили всі фортеці біля Парижу і з 21 до 28 травня справляли кривавий бенкет перемоги. В цей тиждень версальці розстріляли забордували до 3000 душ.

...тік зі своїми...
Версаль і звідти керував проти
...світників, разом з прусською армією.

Людовик Адольф Тьєр.

Зрадник паризьких робітників, що пов-
стали проти буржуазії. Од народнього
гніву втік у Версаль, звідки керував
походом на Париж укупі з прусаками.

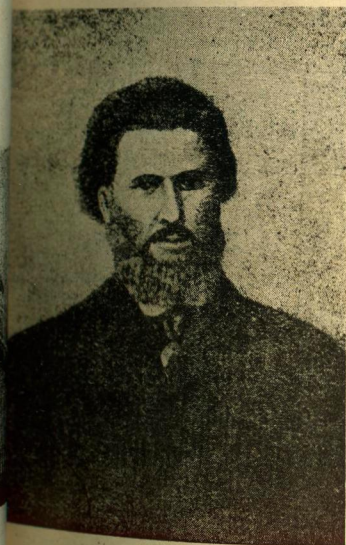
Типи оборонців барикад.

Це було 18 березня 1871 р.

За своє коротке існування
комуна здійснила деякі револю-
ційні заходи: загальне озброєння
народу; виборність всіх урядо-
вих осіб; відокремлення церкви
від держави і т. д.

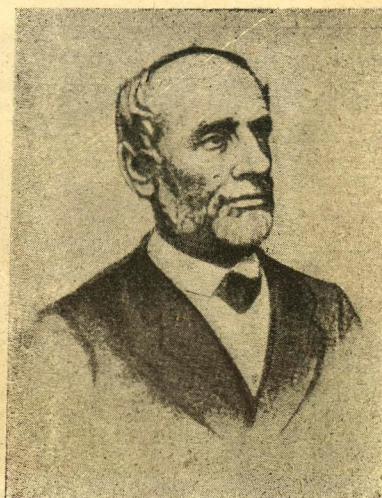
Недовго проіснувала ко-
муна. 20 травня версальці
(контр-революціонери) захопили
всі фортеці біля Парижу і з 21
до 28 травня справляли крива-
вий бенкет перемоги. В цей
тиждень версальці розстріляли
замордували до 3000 душ.

Всього ж за Паризьку
Комуну загинуло по-над 70.000
душ. Так буржуазія помстилася
пролетаріатові за його спробу
взяти владу в свої руки.

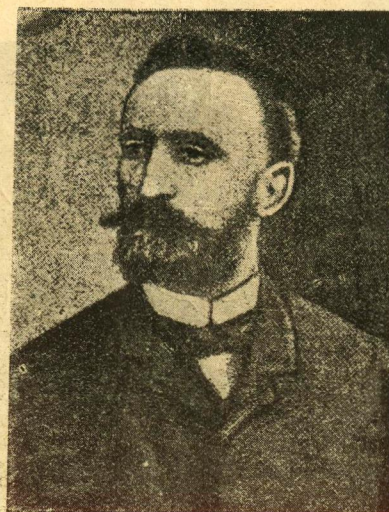
Люсен-Еглен Варлен.

Робітник, член Комуни, один з
видатніших діячів інтернаціо-
налу, розстріляний без суду
28 травня 1871 р.

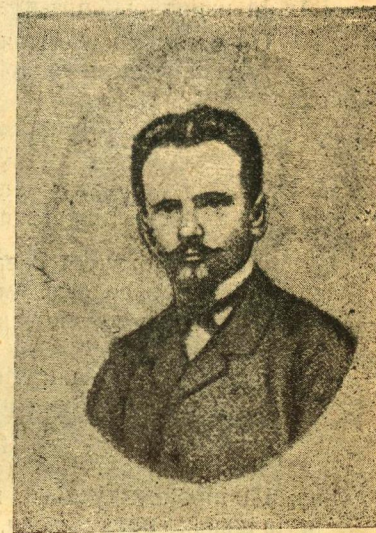
Луї-Шарль Делеклюз.

Член Комуни кандидат ради-
кальної партії, уповноважений
по військових справах, загинув
на барикаді.

Генерал Ед.

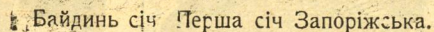
Член комуни, уповноважений по
військових справах, засуджений
до 20 років каторги.

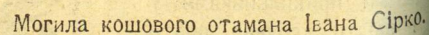
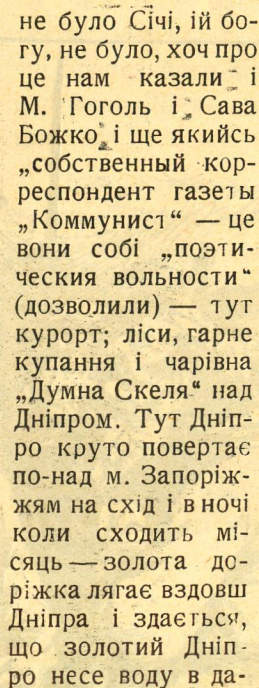
Домбровський Ярослав,

Генерал Комуни, забитий на
барикаді 23 травня 1871 р.

НА ПОРОГАХ...

Навколо краса
дика, чарівна і вільні
вітри й рев порогів,
чудесне повітря, чу-
десні краєвиди — ще
невідкрита Америка
в У.С.Р.Р. Ліси на
островах, по берегах
— вирубано, але буй-
ний молодняк зелено
пнеться з землі —
тільки б не спасали
його худобою і знов-
би згоріло-б усе

лекі, неясні далі... Ех—осюди-б ^{ліку}
тись“!...

Куди тому Кримському місяцеві
у Остапа Вишні... Посадить-би його у
сяшну ніч на „Думній скелі“—отого Остапа
Вишню—побачив-би чий місяць краще.

Ну, а біля великої Хортиці—мала Хортиця, отут Байда Вишневецький закладає запорізьську тристароків-тому... до сього часу схоронилися вали, фортеці... Байда січ, стрімкі скелі серед Дніпра, неприступне гніздо гульливих степовиків. Великий запорізьський починається зараз за...

а де й просто через поріг...

Навколо краса
дика, чарівна і вільні
вітри й рев порогів,
чудесне повітря, чу-
десні краєвиди—ще
невідкрита Америка
в У.С.Р.Р. Ліси на
островах, по берегах
—вирубано, але буй-
ний молодняк зелено
пнеться з землі—
тільки б не спасали
його худобою і знов
би зеленіло-б усе
тут...

Білопінявий „дід“
ненаситець гуде, реве
—на кілька верстов
чутно його голос...

Тут, кажуть, пе-
ченіги князя Свято-
слава забили; а над
Ненаситцем—гора, а на горі біля цвинтаря—доісторичне селище
і їхній цвинтарь—пра-пра-пращурів наших...

Ой багачко ці місця див видали...

А за порогами—острів Перун, Стрімка
скеля.

„Цей велетень—гранит
Із сизих хвиль Дніпра
Рвонувся до небес
І скам'янів в пориві“.

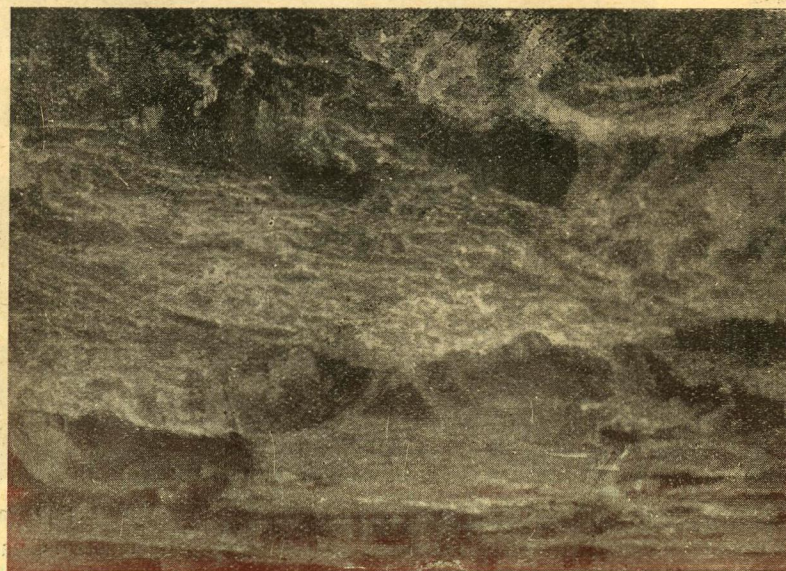
Навколо безкраї степи і Дніпро, а се-
ред Дніпра насправді, мов лев з високо
піднятою головою—острів Перун. На ньому
тирса-трава шелестить, в траві—гнізда
качок диких, а на камінні, проти сонця,
гріються жовтобрюхи-полози (удади на-
ські).

Далі—Кічас... Перед майбутніми шлю-
зами Дніпро звужується, між гранітних бе-
ренів швидко линує води, а глибина до 30.
сажнів...

Колись тут була глушина, дичавина,
тепер будують робітники нову казку..
Минаєте міст-мережку і... раптом перед
вами Хортиця—велика Хортиця (де ніколи

Що залишилось од лісів козацьких.

Білопіння—ненаситець—«Вовче горло»

Могила кошового отамана Івана Сірка.

лекі, неясні далі... Ех—осюди-б
тись“!..

Куди тому Кримському місяцеві
у Остапа Вишні... Посадить-би його
сашну ніч на „Думній скелі“—отого Остапа
Вишню—побачив-би чий місяць краше

Ну, а біля великої Хортиці—мала
тиця, отут Байда Вишневецький закла-
запоріжську тристароків тому... до
часу схоронилися вали, фортеці... Байда
січ, стрімкі скелі серед Дніпра, неприст-
гніздо гульливих степовиків. Великий
запоріжський починається зараз за
тицею знівечений він зберіг свою
тепер лісництво взялось охороняти
кий луг од порубок і через недовгий
тут певне знову зазеленіють оголені
реги.

В м. Нікополі—в соборі є запоріж-
ські речі: ковші отамана Сірка; анало-
січової церкви (його запоріжці „д-
чили“ в Царграді—кажуть Іван Златоуст завжди читав за
аналоем). А то ще є курінь запоріжський в Нікополі—в ньому
зараз... курятники
мають цей курінь
ти до музею.

Вище Ніко-
біля с. Покров-
—остання січ, а
с. Капулівки—січ-
томлицька—тут
істориків-архе-
ціле море цікавих
хідок. „Копнеш
не люлька коза-
так грош“, каже
томний історик
ріжжа Дмитро
вич Яворницький
рок літ праці
історії Запоріж-
цей „останній ко-
—і люблять і
тують його люде-
терінославськ-
„Старий стаю,

ку“, казав Яворницькому чуть не столітній лоцман: „оце перевезу вас через пороги в останній раз—та таке що й помирати можна“...

Гарно на порогах—гарно і тут на січах останніх—цілі сотні річок, струмків; хачі були тут колись страшенні. В Капулівці—могила страшного „Урус-шайгана“ Івана Сірка—славного розбишаки—отамана кошового... А далі—далі Херсонщина... Там Дніпро не такий—він широкий і тихий пливе до моря... Пройдуть 20—25 літ і на тих місцях, де „шумами трави співа старовина“ зашумлять трактори, загудуть гудки заводів, сонцем засяє електрика. Зараз треба встигнути детально дослідити запорізьську старовину і взяти все, що можливо під охорону. Історія іде невпинно вперед!..

Сьогодні розповідаю про пороги сьогодняшнього дня; незабаром розповім про пороги майбутнього — про їх електрифікацію.

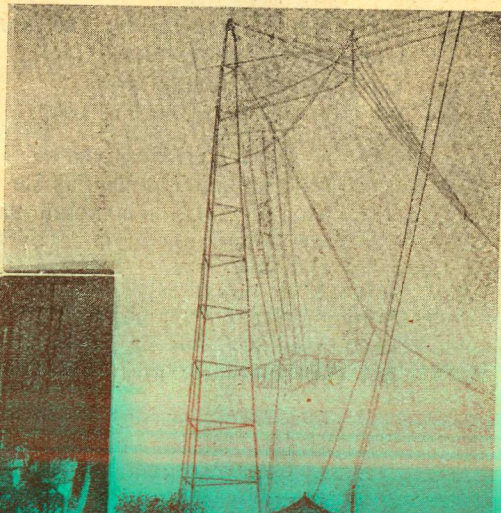

Рештки Запорізького курія в м. Нікополі.

Перемога над простіром

Радіо оплутує невидимими шляхами все ширші простори земної кулі, завойовує собі місце в самих різноманітних сферах.

На наших малюнках відображено непереможний хід радіо.

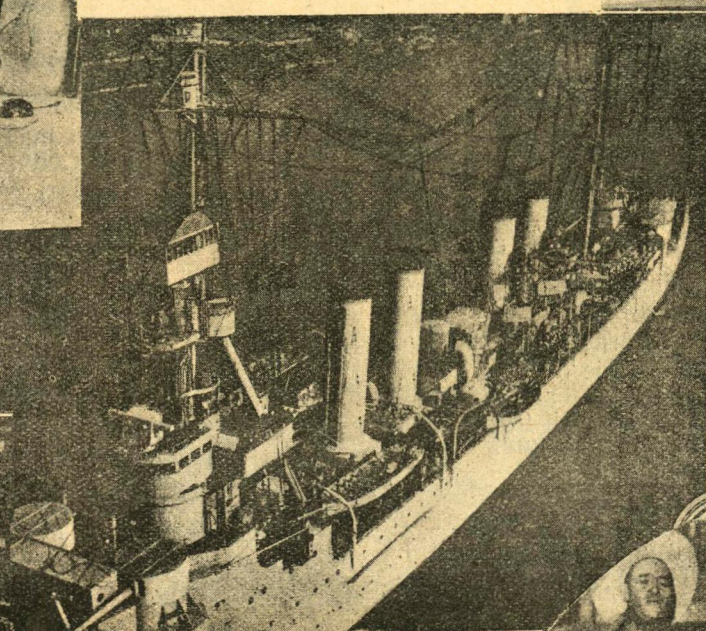

в самих ріжноманітних сферах.

На наших малюнках відображено непере-
можний хід радіо.

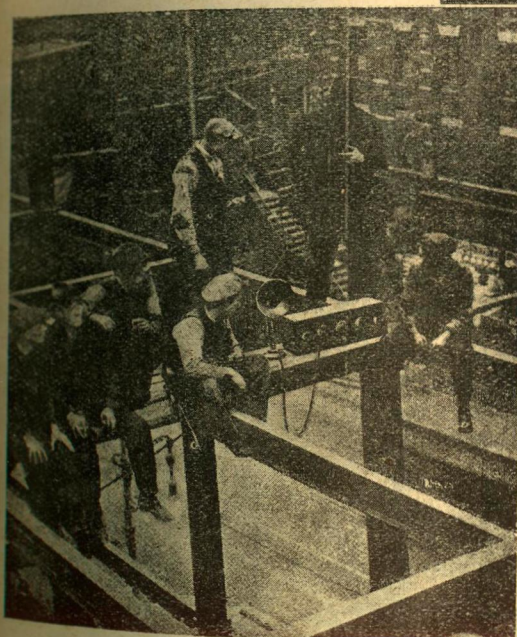

Під час спочинку на протязі шести-
денних гонок, велосипедисти розва-
жаються слухаючи радіо.

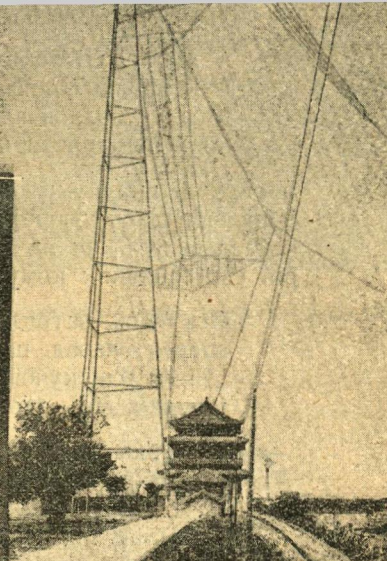

Радіо на морі

Готовим спорудженням для установки
антени на пароплаві є мачта. В часи
спочинку матроси слухають концерти
в Європі, Америці.

Робітники під час спочинку (слухають концерт,
що даються місцевими станціями (в Америці).
Не дивлячись на те, що радіо серед крицевих
брусів, працює добре.

Окрім Європи, Радіо завойовує
свої місце й на сході. На малюн-
ковій радіо-башта в м. Пекині.

На вулицях Берліну поширено радіо-шарманки.
На нашій малюнковій слухають концерт такої
радіо-шарманки.

Тарас Трясило

(Уривок з роману)

В. Сосюра.

...У Січі шум, у Січі співи...
Сміються бліді шинкарі.
Над ними сонне і щасливе
Сміється сонце у горі.

Воно невмите і червоне,
од нього блиск ясний такий!
До церкви кличуть древні дзвони,
і йдуть і йдуть Січовики...

Невже ж і я з орлами Січі!?...
В огні багряної мари
горять обпалені обличчя
вбрання пістолями горить...

Тут і поляки і татари,
старі і юні козаки...
Жінок нема. А на базарі
уже одчинено шинки.

Шинки й церкви... Оце так воля!
І це — республіка така!?...
Одні невмиті босі й голі
на смерть ідуть за п'ятака!...

А другі ситі та пузаті!
А кошовий!? поглянь! Це ж — кат!
Хіба це воля в власній хаті,
коли всім править гетьманат?!...

Послухай, що шумить голота...
Вона зібралась у юрбу,
вона дзвенить, як на роботі
рої сьогоднішніх комун...

Ось—ось, затоплять отамана,
вперед — назад, прибой—одбой...
„Надів блискучого жупана
і думає він—царь і бог!“...

Це все—брехня!“... І знов голота
шаблями блискає, шумить...
А курінний роззявив рота,
розставив ноги і мовчить...

„Це—хто?“... І от, з юрби виходить
смуглявий і стрункий козак...
Він по рядах очима бродить...
Гуде козацький Комнезам...

„Товариші!“... А сам, як небо...
Слова — не блискавка, не ніж...
„Спочатку, товариство, треба
своїх порізати нам панів!“...

Ажось вони стоять з хрестами...
(і на старшину): Ось вони!...
Хто — на Вкраїну?“... Знявся гомір,
чуби, неначе буруни...

А сонце хилиться. мов п'яне,
і на жупани точить кров...
„Дозвольте, пане отамане,
його кійками запороти!“...

— „Беріть його!“... — „Беріть!“... І рота
йому зав'язують... О, гнів!
І це підтримує голота!?...
Вона ще вірить у богів!...

Чого не можу їм сказати я
й оману проклятую розбити?!...
А з ганку піп: „О, любі браття,
Всім серцем бога возлюбіть!“...

Даремно все!... і зброя грає,
й хоч поросят клади в штани!...
А в Соймі руки потирають
і хилять келехи пани...

Крізь вітер часу серце чує,
як там, у далекому...

А другі ситі та пузаті!
А кошовий!? поглянь! Це ж—кат!
Хіба це воля в власній хаті,
коли всім править гетьманат?!...

Послухай, що шумить голота...
Вона зібралась у юрбу,
вона дзвенить, як на роботі
рої сьогоднішніх комун...

Ось—ось, затоплять отамана,
вперед—назад. прибой—одбой...
„Надів блискучого жупана
і думає, він—царь і бог!“...

— „На турка хоче нас погнати,
а на Вкраїну—не пора!“...
— „Це ж там під паном стогне мати!“...
— „Це ж там під паном стогне брат!“...

— „Без балачок!“... Кричить отаман:
„розбийтесь зараз, хто—за ким!“.
І от прийшли попи з хрестами,
й рядами стали козаки...

„Наліво стань, хто—на Вкраїну,
направо—хто на турка йде!“.
А небо дивиться осіннє,
як Січ хвилюється й гуде...

Спадає листя золотее
на вуса, люльки й жупани...
Хтось крикнув: „Хлопці! Це не теє!.
Нас дурять гетьман і пани!...

За мною—хто! Вперед, за волю!
Гей, курінний, держи штани!“...
Та шибонув його з пістоля
в лице пузатий курінний. .

Упав козак... Стоїть голота
Ще менше серцем молодим...
На трупі листя позолота,—
над трупом—од кадила дим...

„Нам треба туркам і татарам
за чальоти одсічь дати!
Ну, а тоді і пан од тари
не утіче“...—„Це їрундаі

йому зав'язують... О, гнів!
І це підтримує голота!?...
Вона ще вірить у богів!?...

Чого не можу їм сказати я
й оману проклятую розбити?!...
А з ганку піп: „О, любі браття,
Всім серцем бога возлюбіть!“...

Даремно все!... і зброя грає,
й хоч поросят клади в штани!...
А в Соймі руки потирають
і хиллять келехи пани...

Крізь вітер часу серце чує,
і думка знає: так було!
„Нехай пся-крев за нас воює,
а ми... приборкаєм село!“...

Слова попа, немов сопілка...
А курінний не ловить гав:...
„На турка - хто? тому—горілки!
Пий до несхочу!... Я сказав“.

На зборі сонця позолота...
„Гей, на човни!“—„Пора!“ - „Пора!“...
І от... Розходиться голота. .
Дурна, чубата дітвора...

Залляли пельку... Одшуміло...
Розвіявсь од кадила дим...
і кров засохла... А Трясило
не вірить ще очам своїм...

Помацав трупа... „Так... Іване,
клянусь над прахом я твоїм,
що скоро стану отаманом,
розвію цей проклятий дим“...

І руку тисне козакові,
холодну руку... „Не пора...
Ще довго лятись власній крові
на глині власного двора...

Ще довго... Так... Село я знаю.
Але близький повстання день!“...
А Січ прапорами лунає,
а Січ горілкою гуде...

КАТАСТРОФА В ДОРТМУНДІ

Шахта „Міністр Штейн“

11 лютого ц. р. по всьому світі рознеслася страшна вістка про загибель 150 гірняків в шахті «Міністр Штейн», що належить фірмі Стінеса.

«Стихийне лихо», як запевняє німецька буржуазна преса, спричинилось до вибуху в одній із шахт Дортмунду і вирвало з лав трудящих півтораєта здорових робітників, занапастивши сотні родин.

Дортмунд містиця в Пруській провінції Вестфалії, це один із головних промислових пунктів Західної Німеччини. Існуючи з IX століття, Дортмунд широко розвинув мережу сталє-літейних заводів, довів до величезних розмірів добуття кам'яного вугілля, виробляє він дуже багато машин і успішно обростає броварнями.

Не вперше, звичайно, платять своїм життям робітники і їхні родини за добробут Стінесів та інших вугільних королів.

Хижацька система визиску земних надр пояснюється одним твердим принципом:

Яко мога менш цінностей викидати туди, звідки цінности черпаються.

Кілька віків стоїть Дортмунд—і століття ці скривавлені тисячами жертв.

Суворий досвід каже, що коли при вибу-

„Стихія“

і можливо, через те, що вибух на шахті «Міністр Штейн» -- це не тільки стихійне лихо, а й кривава данина хижацькому капіталові,— півтораєта тисяч найубогішого населення пішло слідом за стоп'ятидесятю трунами.

Ця грандіозна траурна процесія — грізний

Сто п'ятдесят

Мовчки, з острахом ждуть відомостей з чорної ями жінки, матері, діти.

Але мало радісного обіцяє чорний льох.

Сто п'ятдесят істот віддано в жертву королям країни чорного золота.

Сто п'ятдесят домовин — сотням нещасних людей.

Допомагають робітнику, що задихнувся від газів.

Дортмунд містиця в Пруській провінції Вестфалії, це один головних промислових пунктів Західної Німеччини. Існуючи IX століття, Дортмунд широко розвинув мережу сталє-літейних заводів, довів до величезних розмірів добуття кам'яного вугілля, виробляє він дуже багато машин і успішно обростає юварнями.

Не вперше, звичайно, платять своїм життям робітники і ні родини за добробут Стінесів та інших вугільних королів.

Хижацька система визиску земних надр пояснюється одним жорстким принципом:

Яко мога менш цінностей викидати туди, звідки цінності вилізали.

Кілька віків стоїть Дортмунд—і століття скривавлені тисячами жертв.

Суворий досвід каже, що коли при вибухах не загине шахтар з руїною, сувора доля аздожене його вугле-кислим газом, що дуже швидко заповнює усі щілини.

Так віками криваву жертву капіталові приносить армія рудокопів.

О 8 год. вечора рознеслися неясні чутки

про катастрофу в шахті «Міністр Штейн». Збожеволілі жінки, кинулися до шахти. Багатотисячний наповп по-

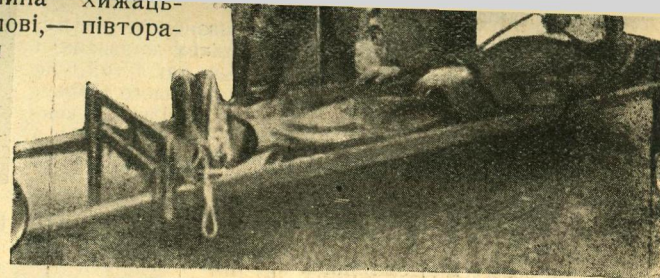
плив до шахти, що вже охопленої поліцаями. Всю ніч простояли перелякані трагічними подіями жінки, чекаючи звістки про своїх близьких.

Товариші загинувших — шахтарі, в захоронних машкарах, самовіддано кинулися в темні і страшні провалля шахти рятувати нещасних.

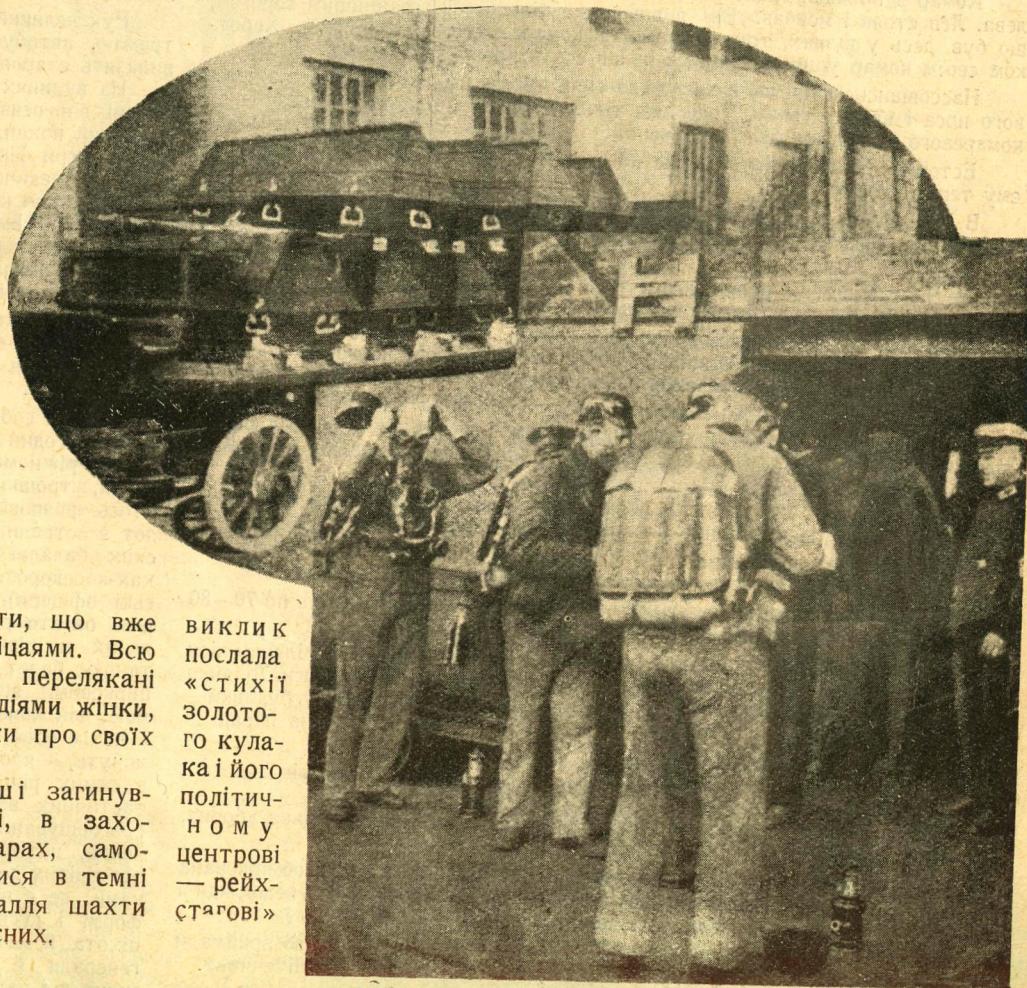
виклик послала «стихії» золотого кулака і його політичному центрові — рейхстагові»

кривава далина хижацькому капіталові, — півтораста тисяч найубогішого населення пішло слідом за сто п'ятидесятью трунами.

Ця грандіозна траурна процесія — грізний

Допомагають робітнику, що задихнувся від газів.

Робітники станції спасіння відправляються в шахту на допомогу.
В овалі — труни з останками загинувших робітників.

Робітники зі станції спасіння рятують товаришів.